

Inhoudelijk verslag
activiteiten 2022-2023

Inhoud

Inleiding	3
Activiteiten primair onderwijs	4
Kwantitatieve indicatoren.....	4
Kwalitatieve indicatoren.....	5
Toelichting activiteiten.....	6
Voortgezet onderwijs.....	10
Marketing en communicatie.....	11
Personeel en organisatie	13

Inleiding

Dit activiteitenverslag blikt terug op schooljaar 2022-2023. Een schooljaar waarin we onze activiteiten in de volle omvang hebben kunnen uitvoeren, want de beperkende regelgeving die de coronapandemie met zich meebracht, lijkt nu echt achter ons te liggen.

In het primair onderwijs (po) zien we een stabiel bereik van onze activiteiten en een groei op het Cultuurprogramma en Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK), dat dit schooljaar het tiende jaar beleefde. Ook in het voortgezet onderwijs (vo) is het bereik gestegen en hebben we ons netwerk uitgebreid en contacten met lokale instellingen versterkt. In dit activiteitenverslag komen de verschillende onderdelen aan bod, waarbij aangetekend dat de voortgangsrapportage CmK en de voortgangsrapportage vo separaat zijn aangeleverd in voorjaar 2023.

In schooljaar 2022-2023 is verder ingezet op het toekomstbestendig maken van de organisatie. Onder de noemer 'digitale verbouwing' is een aantal systemen (gefaseerd) geautomatiseerd. Dit was nodig om op gebied van planning, financiële administratie en customer relationship management (CRM) te winnen aan efficiëntie. Deze processen zijn complex en de implementatie ervan loopt door in schooljaar 2023-2024.

Wat personele bezetting betreft waren er veel wisselingen in 2022-2023, deels door pensionering en deels door vertrek om andere redenen. Ondanks de krappe arbeidsmarkt zijn alle posities naar tevredenheid ingevuld. Het werven en inwerken, die deze personele wisselingen met zich meebrengen, heeft druk op de organisatie gelegd, maar is zeker niet ten koste gegaan van de kwaliteit van de dienstverlening.

We zijn blij met de steun en betrokkenheid van de Provincie Utrecht, de gemeenten, de lokale culturele instellingen en bovenal de schooldirecties. Het bevestigt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de creatieve ontwikkeling van onze jeugd en jongeren. Het financiële verslag en de jaarrekening 2023 worden samen met dit activiteitenverslag 2022-2023 aangeboden.

Hartelijke groet,

Barbara Wittebol
Directeur bestuurder
Maart 2024

Activiteiten primair onderwijs

Kunst Centraal zorgt voor goede cultuureducatie voor iedereen van 4 tot 18 jaar in de provincie Utrecht. Wij werken in zowel primair als voortgezet onderwijs. Wij versterken de creatieve kracht van leerlingen, leerkrachten, docenten en beleidsmakers. Dit doen we met programma's voor leerlingen, aanbod voor deskundigheidsbevordering en advies. Om onze rol te monitoren en op waarde te schatten, zijn voor de beleidsperiode 21-24 kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren geformuleerd.

Kwantitatieve indicatoren

Kwantitatieve indicatoren beleidsplan 2021-2024: Cultuureducatie in de volle breedte

	beoogd	20/21	21/22	22/23
Kunstmenu				
Bereik	75%	66%	69%	69%
Ontwikkeling nieuw project	2	1	2	2
Respons waarderingsformulieren	30%	nvt*	46%	53%
Waarderingscijfer	8	nvt*	8,13	8,1
Cultuurprogramma				
Bereik	56%	54%	53%	56%
Ontwikkeling nieuw project	2	3	3	3
Projecten met erfgoed component	30%	24%	49%	43%
Respons waarderingsformulieren	30%	nvt*	38%	45%
Waarderingscijfer	8	nvt*	7,85	7,9
Totaal bereik Kunstmenu en Cultuurprogramma		68%	71%	71%
Cultuureducatie met Kwaliteit				
Bereik (cumulatief sinds 2013)	60%	57%	69%	70%
Aantal nieuwe scholen totaal 21-24	30	nvt	59	64
Advies & Expertise				
Deelnemers inspiratiebijeenkomsten en workshops	60	49	213	214
Deelnemers netwerkbijeenkomsten	50	6	54	272
Bereik beleidsmedewerkers	15	nvt	23	17

*vanwege de coronapandemie is hier geen waardering opgehaald voor de reguliere programma's. Wel is het alternatieve programma dat schooljaar geëvalueerd. Zie activiteitenverslag 2020-2021.

KUNST

CENTRAAL

Toelichting

Het bereik van 'Kunstmenu' is constant. Het bereik van 'Cultuurprogramma' groeide, doordat we in Wijk bij Duurstede met steun van de gemeente een lokaal 'Cultuurprogramma' konden starten met negen scholen. In Vijfheerenlanden kwam er een school bij voor Cultuurzoekers**. Er zijn geen scholen gestopt, wel werden er drie schoollocaties opgeheven of gefuseerd.

***Cultuurzoekers is het Cultuurprogramma speciaal voor Vijfheerenlanden.*

Kwalitatieve indicatoren

Het belang van cultuuronderwijs voor de ontwikkeling van jeugd en jongeren is een belangrijke boodschap die Kunst Centraal uitdraagt. Het is het uitgangspunt in de samenwerkingen die we aangaan en we benadrukken daarbij het belang van het aandeel van gemeenten en scholen daarin. We bieden hen met o.a. advies, inspiratie en trainingen hiervoor de tools.

Ons werkgebied kende in 2022-2023 392 schoollocaties in 24 gemeenten. Achttien gemeenten dragen bij aan de programma's voor leerlingen ('Kunstmenu' en 'Cultuurprogramma') en negen gemeenten dragen daarnaast bij aan 'Cultuureducatie met Kwaliteit'. Binnen zes gemeenten hebben we een convenant afgesloten met gemeente, de lokale culturele instelling en schoolbesturen.

Om zo goed mogelijk aan te sluiten op wensen en behoeften vanuit het veld organiseerden we ook in 2022-2023 (digitale) bijeenkomsten met cultuurcoördinatoren van de scholen. Hier is ruimte voor toelichting op programma's en het uitwisselen van praktijkervaring en wensen. Voor de samenstelling van de programmering is een klankbordgroep van leerkrachten betrokken.

Toelichting activiteiten

Cultuurmenu's ('Kunstmenu' en 'Cultuurprogramma')

Schooljaar 2022-2023 was het eerste sinds drie jaar zonder coronamaatregelen. Alle activiteiten in 'Kunstmenu' en 'Cultuurprogramma' konden weer live plaatsvinden. Dit schooljaar konden we met bijdragen van scholen en gemeenten die in de voorgaande jaren door corona niet besteed konden worden, de TheaterBus laten rijden. Kinderen uit gemeenten zonder professioneel theater krijgen zo de kans het theater in de buurgemeente te bezoeken. Dit project loopt door in 2023-2024. In het project 'Podium Digitaal', met steun van het Innovatiefonds Provincie Utrecht, zijn videolessen ontwikkeld die we in 2022-2023 met de scholen hebben gedeeld. In de videolessen maken kinderen kennis met een (vaak jonge) kunstenaar en doen zelf een korte creatieve opdracht in de klas.

Programmaontwikkeling en projecten

Kunst Centraal ontwikkelt waar nodig projecten die aanvullend zijn op bestaand (landelijk) aanbod. In 2022-2023 betrof het:

- **De klank van Anansi** – een filmproject voor groep 3-4 naar aanleiding van de animatiefilm, ontwikkeld in samenwerking met Cinekid en Filmhub Midden, dat in 2023-2024 wordt opgenomen in het 'Kunstmenu'.

KUNST

CENTRAAL

- **Ekko in de klas** – een muziekproject voor groep 7-8, ontwikkeld in samenwerking met poppodium Ekko. In dit project komen popmuzikanten in de klas. Het wordt geprogrammeerd in het 'Kunstmenu' vanaf voorjaar 2023.
- **Dansen met voorrang** – een dansproject voor groep 5-6, waarin leerlingen een eigen choreografie maken naar aanleiding van verkeersborden in de omgeving en zelf een verkeersbord ontwerpen bij een dans. Dit project is een prototype voor het 'Cultuurprogramma' en wordt vanaf 2023-2024 geprogrammeerd in verschillende gemeenten.
- **Vonk pixel plankton** – een mediakunstproject voor groep 7-8 in Houten, in samenwerking met Lichtkunstfestival Vonk en Educatie aan de Slinger. Dit project is uitgevoerd binnen het 'Kunstmenu' en 'Cultuurprogramma' in Houten in september 2023. Bij een volgende editie van het festival kan het herhaald worden. Ook wordt gekeken naar de doorontwikkeling tot een zelfstandig 'Kunstmenu'-project, zonder het festival, dat in de toekomst ook in andere gemeenten geprogrammeerd kan worden.

- **Voor het eerst** – een lokale parel, ontwikkeld voor 'Cultuurzoekers' (gemeente Vijfheerenlanden), met een legaat van de voormalige Kunstuitleen Vianen. In dit beeldende kunstproject voor groep 3-4 onderzoeken kinderen samen met kunstenaar Maarten Bel wat in hun omgeving bijzonder genoeg is om aan een pasgeboren baby te laten zien. Zij maken een eigen kunstwerk en presenteren dit in een filmpje. Het project is in januari 2024 van start gegaan op de scholen in Vijfheerenlanden. Dit project zou in de toekomst doorontwikkeld kunnen worden om geprogrammeerd te worden in het 'Cultuurprogramma'.

Advies en expertise

In 2022-2023 organiseerden we inspiratiebijeenkomsten, netwerkbijeenkomsten, workshops en opleidingen. De meeste bijeenkomsten werden gefinancierd vanuit CmK.

- **Netwerkbijeenkomsten** – We startten het schooljaar voor cultuurcoördinatoren met een provinciebreed online Cultuurnetwerk, zodat ze alle informatie kregen die ze nodig hadden om 'Kunstmenu' en 'Cultuurprogramma' op hun school te coördineren. In voorjaar 2023 werd het netwerk vervolgd met een live bijeenkomst per regio. Voor ICC'ers in het Speciaal Onderwijs organiseerden we 'Creatieve kracht in het S(B)O' om kennis te delen en goede voorbeelden uit te wisselen.
- **Inspiratiebijeenkomsten**
 - In januari organiseerden we de inspiratiebijeenkomst 'Spelenderwijs'. In diverse workshops deelden onze vakdocenten lesideeën en tips om op school spel in te zetten.
 - Voor de scholen die meedoen met CmK en scholen met belangstelling voor CmK was er 'Vuur voor cultuur'. Een middag vol kennis en inspiratie, geopend door Rob van Muilekom, gedeputeerde van de provincie Utrecht.
 - Voor beleidsadviseurs, bestuurders en schoolleiders was er 'Anders kijken', waar we inspireerden met verhalen van Sanne Scholten, directeur van de PO-raad en Astrid Poot over de impact van kunsteducatie op ontwikkeling. Deelnemers beschreven onder leiding van Atta de Tolk hun eigen inzichten.
 - Met beleidsambtenaren van zeventien gemeenten voerde onze beleidsadviseur adviesgesprekken.

KUNST

CENTRAAL

De belangrijkste opbrengst daarvan was het creëren van draagvlak en financiering bij de gemeente Rhenen voor het 'Cultuurprogramma', zodat wij dat in 2023-2024 konden aanbieden aan de scholen. Ook maakten acht beleidsambtenaren op uitnodiging een 'Kunstmenu'-voorstelling mee.

Scholing

- **Intern Cultuur Coördinator** - Acht leerkrachten volgden de cursus 'Intern Cultuur Coördinator' en ontvingen een certificaat.
- **Workshops** - Vanuit CmK gaven vakdocenten workshops aan in totaal 200 leerkrachten.
- **Proeflokalen** - Voor culturele partners organiseerden we drie Proeflokalen: 'Te gast in de klas', 'Vervelende kinderen bestaan niet' en 'Reflecteren doe je zo'.
- **Opgavegericht werken** - De schoolbegeleiders in CmK volgden met het adviseursteam van Kunst Centraal en Landschap Erfgoed Utrecht (LEU) een scholing rondom opgavegericht werken, 'Goed werk' geheten.
- **Authentieke kunsteducatie** - Vakdocenten hadden intervisie en scholing op het gebied van authentieke kunsteducatie.

Cultuureducatie met Kwaliteit

De werving van nieuwe scholen voor CmK had door corona vertraging opgelopen, maar voor de zomer van 2023 waren er toch 64 nieuwe scholen die investeren in visie- en deskundigheidsbevordering, in samenwerking met culturele partners. Samen met de lokale instellingen die een gemeenteprogramma uitvoerden, bereikten we 256 scholen. Verdere toelichting op de inhoud en activiteiten gaven we in het inhoudelijk verslag over 2022. Het volgende inhoudelijk verslag van CmK volgt na afloop van CmK3, in juni 2025.

Voortgezet onderwijs

Schooljaar 2022-2023 was het derde volledige schooljaar binnen de projectperiode van 'Brede Blik Cultuureducatie in het voortgezet onderwijs 2020-2023'. Een schooljaar waarin we met verschillende activiteiten voor zowel leerlingen als docenten verder invulling hebben gegeven aan onze rol in de versterking van cultuuronderwijs binnen het voortgezet onderwijs.

Onderzoeksbureau Oberon concludeerde begin 2023 na uitgebreid onderzoek, dat de rol van Kunst Centraal van belang is en een meerwaarde heeft binnen de bestaande infrastructuur. We zien dat bevestigd in de stijging van ons bereik in 2022-2023 naar 60% en in de waardering van de activiteiten, trainingen en bijeenkomsten die we organiseren.

Voor verdere toelichting op de inhoud en activiteiten in het voortgezet onderwijs verwijzen we naar de voortgangsrapportage 2022-2023 die in juni 2023 is opgesteld en gedeeld.

Naar aanleiding van de verlenging van het Cultuur- en erfgoedprogramma van de Provincie Utrecht tot en met 2024, is in maart 2023 het plan 'Verlenging Brede Blik, cultuureducatie in het voortgezet onderwijs' ingediend en gehonoreerd. Hiermee kunnen we de diensten in het voortgezet onderwijs voortzetten.

Marketing en communicatie

Zichtbaarheid is een belangrijk speerpunt voor Kunst Centraal. We zijn trots op wat we doen en bereiken en de resultaten die we boeken, spreken tot de verbeelding van de doelgroep en stakeholders. Jaarlijks presenteren we in iedere gemeente aan de wethouder en de beleidsambtenaar een project uit het primair onderwijs. Zo ook in 2022-2023. Het meemaken en ervaren van een activiteit, samen met de leerlingen, leverde waardering en bewustwording op voor het belang van cultuuronderwijs.

Ter ere van het 20-jarig bestaan van Kunst Centraal is in november 2022 een podcast geproduceerd over de waarde van cultuur. Een gewaardeerd product dat we veelvuldig onder de aandacht brachten en goed beluisterd is. Daarnaast stonden we begin 2023 stil bij tien jaar CmK en presenteerden we de nieuwe Statenleden een kijkje in de wereld van cultuuronderwijs.

KUNST

CENTRAAL

Voor werving van activiteiten en het onder de aandacht brengen van diensten is Kunst Centraal actief op social media (Facebook, LinkedIn, Instagram en Twitter). Daarnaast sturen we periodiek digitale nieuwsbrieven aan de verschillende doelgroepen: leerkrachten, docenten, directies en beleidsmakers. Onderstaande tabel laat zien dat ons bereik gestaag stijgt. Het blijft een uitdaging om ons bestand up-to-date te houden met de personele wisselingen in het onderwijs. Dat verklaart ook de kleine daling in bereik van de nieuwsbrief voor leerkrachten.

	September 2021	Januari 2022	Juli 2022	Juli 2023
Aantal nieuwsbrieven				
Leerkrachten	441	528	838	816
Directeuren	391	406	429	437
Culturele partners	474	509	560	617
Beleidsmedewerkers	31	31	38	45
Voortgezet onderwijs	274	328	333	337
Website				
Websitebezoeken per jaar (start website 23 juni '22)			4.592	79.464
Gemiddeld aantal unieke bezoekers p/maand (sinds start website)			1.503	4.048
Sociale media volgers				
Facebook	1120	1137	1206	1278
LinkedIn	2145	2229	2402	2842
Twitter	935	936	934	893
Instagram	761	801	927	1112
Prikkels thema				
	De Wijde Wereld	Energie!	1.001 Verhalen	Van taal naar verhaal
Oplage provincie Utrecht	1.500	1500	1500	1500

Personeel en organisatie

Digitale verbouwing

In schooljaar 2022-2023 is verder ingezet op het toekomstbestendig maken van de organisatie. Onder de noemer 'digitale verbouwing' is een aantal systemen (gefaseerd) geautomatiseerd. Dit was nodig om op gebied van planning, financiële administratie en customer relationship management (CRM) te winnen aan efficiëntie. In dit kader is de planningstool Planned Culture geïmplementeerd, zodat het per schooljaar 2023-2024 operationeel is. Exact Online is ingericht halverwege 2022-2023 en er is gestart met CRM-systeem Adecon. Wat het CRM-systeem betreft, hebben we medio juli 2023 moeten concluderen dat het niet naar wens verliep en is besloten de implementatie te vertragen in de hoop dat dit betere resultaten zou opleveren. Bij het schrijven van deze rapportage (maart 2024) zijn we een aantal stappen verder; de samenwerking met Adecon is noodgedwongen opgezegd en we werken met een tijdelijke oplossing.

Personele zaken

Er zijn vier mensen met pensioen gegaan en vier mensen hebben de organisatie om andere redenen verlaten in schooljaar 2022-2023. Ondanks de krappe arbeidsmarkt zijn alle posities naar tevredenheid ingevuld. Echter het werven en inwerken die deze personele wisselingen met zich meebrengen, hebben veel druk op de organisatie gelegd. Daarnaast kampten we met een hoog ziekteverzuim van gemiddeld 9% over schooljaar 2022-2023. Dit is zo goed mogelijk opgevangen door tijdelijk extra inzet, maar ook door scherpe keuzes in het werk te maken. Desalniettemin heeft dit geleid tot een hoge werkdruk.

Door de groei van het 'Cultuurprogramma' was 0,6 fte personele uitbreiding ten behoeve van planning en organisatie noodzakelijk. Dit is door aanvullende subsidie van de provincie Utrecht gerealiseerd.

In het kader van veilig en gezond werken is aan de medewerkers het periodiek medisch onderzoek (PMO) aangeboden, waaraan negentien medewerkers deelnamen en is een risico inventaris & evaluatie (RI&E) met succes uitgevoerd.

KUNST

CENTRAAL

Het functieboek van Kunst Centraal is (conform CAO) eind december 2022 gekoppeld aan het functieboek OB/KE. Hiermee is een generiek functiehuis toegevoegd, welke toepasbaar is op verschillende functies dwars door de organisatie. De functiebeschrijvingen uit het functieboek van Kunst Centraal geven de feitelijk opgedragen taken en werkzaamheden weer. Het traject van koppeling is begeleid door een externe partij en de ondernemingsraad is nauw betrokken geweest bij het gehele proces.

Kernwaarden en gedragingen

Met de organisatie als geheel hebben we onze kernwaarden geformuleerd; deze zijn ons kompas en leiden ons bij het maken van keuzes. De kernwaarden zijn: Deskundig – Inspirerend – Toegankelijk – Enthousiast. Elke kernwaarde dekt een grotere lading dan enkel dat woord. We vinden het belangrijk dat de kernwaarden te herkennen zijn in de manier waarop we (verbaal en non-verbaal) communiceren. Daarom hebben we als organisatie gedragingen geformuleerd die we meenemen in ons dagelijks handelen.

Certificering en zelfevaluatie

In de tweede helft van schooljaar 2022-2023 hebben de voorbereidingen voor de audit plaatsgevonden die in september 2023 is uitgevoerd aan de hand van het kader Kwaliteit in beeld van Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal (CBCT). Dit heeft in september 2023 geleid tot her-certificering en ontvangst van het officiële kwaliteitscertificaat van CBCT. Dat betekent dat Kunst Centraal voldoet aan belangrijke kwaliteitsnormen die gelden voor bibliotheek- en cultuurorganisaties. Genoemde audit ging gepaard met een uitgebreide zelfevaluatie waarvan verslag gedaan is aan de provincie Utrecht eind 2023.

Fair Practice Code

Kunst Centraal werkt met een grote groep van zelfstandigen om de activiteiten uit te voeren. Standaard werken we naast een uurtarief ook met een vergoeding voor voorbereiding.

In 2023 is een ketentafel georganiseerd die honorariumrichtlijnen ontwikkelt voor de zzp'er die buiten het cao-domein valt. Dit werkt toe naar een Fair-Pay rekentool. Kunst Centraal heeft hiervoor direct en indirect de nodige input geleverd. De implementatie van de tool heeft nog niet plaatsgevonden.

Diversiteit en inclusie

Diversiteit en inclusie (D&I) heeft blijvende aandacht in de organisatie. Onze personeelssamenstelling is de afgelopen periode diverser geworden ten aanzien van leeftijdsopbouw, gender en culturele diversiteit.

Bij de ontwikkeling van nieuwe projecten voor het 'Kunstmenu' en het 'Cultuurprogramma' heeft diversiteit de aandacht. Zo ontwikkelden we een nieuw Orkestproject met het 'Catching Cultures Orchestra', een orkest dat bestaat uit musici met en zonder migratieachtergrond. En we werkten samen met LEU aan de site over slavernijverleden in het kader van het herdenkingsjaar. In het project 'Buitenplaatsen' schenken we in het lesmateriaal meer aandacht aan de keerzijde van de rijkdom van de buitenplaatsen. Om een paar voorbeelden te noemen.

In het ontwikkelteam nodigen we jaarlijks een critical friend uit, die vanuit zijn of haar perspectief meedenkt in de ontwikkeling van nieuwe projecten. Dit jaar was dat Müzeyyen Çolak-Uysal, lees- en mediaconsulent van Bibliotheek Utrecht.

Onze klankbordgroep van leerkrachten kijkt mee en adviseert over onze projecten en programmering. Vanaf schooljaar 2022-2023 is de klankbordgroep uitgebreid met een leerkracht van de Islamitische school in Zeist.

Om het team blijvend te inspireren, was D&I onderwerp op een jaarlijkse studiedag waar inspiratie en het uitwisselen van ervaringen op de agenda stonden.

Code Cultural Governance

Kunst Centraal werkt volgens het Raad van Toezicht-model. In 2022-2023 vergaderde de Raad van Toezicht en Directeur bestuurder vijf keer. Eind 2022-2023 heeft Janneke Tettero (penningmeester) afscheid genomen na twee zittingstermijnen. Anjeni Pancham heeft haar opgevolgd per 1 september 2023.

De ondernemingsraad, bestaande uit drie leden, vergaderde vijf keer met de Directeur bestuurder in 2022-2023 en was onder andere intensief betrokken bij de koppeling van het functieboek OB/KE. In april 2023 vonden er verkiezingen plaats vanwege vertrek van één van de OR-leden. Per juli 2023 was de OR weer compleet.